

แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ 17

หน่วยที่ 9

รหัสวิชา 20001-1003

ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ

สอนครั้งที่ 17 (49-51)

ชื่อหน่วย/เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเป็นผู้ประกอบการ

จำนวน 3 ชม.

แนวคิด

ผู้ประกอบการที่พอเพียงจะคำนึงถึงความมั่นคงและยั่งยืนของการดำเนินธุรกิจ มากกว่าการแสวงหาผลประโยชน์ ดังนั้น จึงต้องมีความรอบรู้ในธุรกิจที่ตนดำเนินงานอยู่และมีการศึกษาข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา เพื่อให้สามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีความรอบคอบในการตัดสินใจแต่ละครั้ง เพื่อป้องกันข้อบกพร่องเสียหายไม่ให้เกิดขึ้น และมีความรอบคอบในการตัดสินใจแต่ละครั้ง เพื่อป้องกันข้อบกพร่องไม่ให้เกิดขึ้น และต้องมีคุณธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ ไม่ผลิตหรือซื้อขายสินค้าที่ก่อโทษหรือสร้างปัญหาให้กับคนในสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความขยันหมั่นเพียร อดทนในการพัฒนาธุรกิจ ไม่ให้บกพร่องและก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนาประสิทธิภาพ การผลิตปรับปรุงสินค้าและคุณภาพให้ทันกับความต้องการของตลาดและการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยี ขณะเดียวกันต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทุกขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจได้
  2. เสนอแนะแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้
  3. แสดงความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนได้
  4. แสดงความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยได้
  5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง
- 5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์
  - 5.2 ความมีวินัย
  - 5.3 ความรับผิดชอบ
  - 5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
  - 5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 5.6 การประหยัด
  - 5.7 ความสนใจใฝ่รู้
  - 5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
  - 5.9 ความรักสามัคคี
  - 5.10 ความกตัญญูทวดเวท

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ หลักการจัดการทางการเงิน หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตเบื้องต้น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำแผนธุรกิจอย่างง่าย
3. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนและดำเนินงาน
4. ประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตในการวางแผนและดำเนินงาน

สาระการเรียนรู้

1. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจ
2. แนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
3. การทำบัญชีครัวเรือน
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูกล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงการดำรงและปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปบนทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจของทุกคนและทุกอาชีพ ซึ่งการนำไปปฏิบัติก็ต้องเหมาะสมกับอาชีพของตนเองด้วย

2. ครูแนะนำให้ผู้เรียนที่เป็นผู้ประกอบการจึงควรจะทำเนินธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวความคิดที่มากกว่าการมุ่งเน้นธุรกิจและสังคม เพราะเป็นแนวความคิดที่คำนึงถึงความมีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตความรอบคอบ ให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก

ขั้นสอน

3. ครูอธิบายการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจสามารถพิจารณาได้ ดังต่อไปนี้

1) พิจารณาจากความสามารถในการพึ่งตนเอง ที่เน้นความสมดุลทั้ง 3 คุณลักษณะ คือ พอประมาณ มีเหตุมีผลและมีภูมิคุ้มกัน มาประกอบการตัดสินใจเรื่องต่างๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง พิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะ พอควรและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมทั้ง 5 ประการ คือ

1.1 *ด้านจิตใจ* มีจิตใจเข้มแข็ง ผิดผนตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอมและนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

1.2 *ด้านสังคม* มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รู้จักผนึกกำลัง มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคงแข็งแรง

1.3 *ด้านเศรษฐกิจ* ดำรงชีวิตอยู่อย่างพอดี พอมี พอกิน สมควรตามอัตภาพ และฐานะของตน ประกอบอาชีพสุจริต (สัมมาอาชีพะ) ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทนใช้ชีวิตเรียบง่าย โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีรายได้สมดุลกับรายจ่าย รู้จักการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างมีเหตุผลเท่าที่จำเป็น ประหยัด รู้จักการเก็บออมเงินและแบ่งปันผู้อื่น

1.4 *ด้านเทคโนโลยี* รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและภูมินิเวศ พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.5 *ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบสามารถเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

2) พิจารณาความรู้คู่คุณธรรม มีการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติจริง) ในวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต โดยใช้สติปัญญาในการตัดสินใจต่าง ๆ อย่างรอบรู้ รอบคอบ และมีเหตุผลที่จะนำความรู้ต่างๆ มาปรับใช้อย่างมีขั้นตอนและระมัดระวังในการปฏิบัติ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียรความอดทน และใช้สติปัญญาอย่างชาญฉลาดในการดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง

4. *ครูอธิบายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนและดำเนินงาน*
พอประมาณ มีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกันและมีบทบาทในการช่วยเหลือกันภายในประเทศ การบริหารจัดการด้วยความพอเพียงนั้น จะต้องเริ่มที่เป้าหมาย ได้แก่

1) ความสามารถในการบริหารงาน โดยต้องสอดคล้องกับโลกภายนอกโดยไม่ขยายตัวเกินกว่ากำลังที่มีอยู่ หรือต้องมีประสิทธิผลในทางการตลาดหรือการตามทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งต้องมีสติ และความรู้

2) ต้องแสวงหาความรู้กับสร้างความเข้มแข็งหรือเพิ่มความขยันขันแข็งในการทำงานโดยมีการติดตามเทคนิควิทยาการ แล้วรู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีและเอามาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการผลิตและการทำงานให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นหรือก็คือการเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การมีเป้าหมายด้านคุณภาพชีวิต คือการรู้จักใช้จ่ายบริโภคตามความจำเป็นและอย่างมีเหตุผล เพื่อชีวิตที่อยู่ดีมีความสุข ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีการเรียนรู้ โดยมีความสุขสมดุลทั้งกายและใจพร้อมกับ มีการออมเพื่อความปลอดภัยด้วย

5.ครูและผู้เรียนบอกแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลย่อมต้องอาศัยหลักและแนวคิดเพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งอาจจะได้รับการปลูกฝังมาจากสถาบันครอบครัว (ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่) สถาบันการศึกษา สถาบันทางสังคม เป็นต้น

6.ครูอธิบายและแสดงการทำบัญชีครัวเรือน โดยการทำบัญชีครัวเรือน คือ การจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขปัจจัยในการดำรงชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกจะเป็นตัวบ่งชี้อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของชีวิต สามารถนำข้อมูลอดีตมาบอกปัจจุบันและอนาคตได้ ข้อมูลที่ได้ที่บันทึกไว้ จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต ครอบครัว ชุมชน และประเทศได้

7.ครูอธิบายรูปแบบการบันทึกการทำงานหรือทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ไม่ได้กำหนดรูปแบบที่ตายตัว ให้ยืดหยุ่นได้ตามสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมและการใช้งานนั้น ซึ่งอาจบันทึกในรูปแบบและหัวข้อต่อไปนี้

1) การบันทึกเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจะได้ทราบว่าในการทำงานจำเป็นต้องใช้เครื่องมืออะไรบ้าง จำนวนเท่าใด ถ้าจำเป็นจะต้องซื้อจะเสียค่าใช้จ่ายมากน้อยเพียงใด

แบบบันทึกรายการเครื่องมือและอุปกรณ์					
ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคา/หน่วย		หมายเหตุ
			บาท	สต.	

2) การบันทึกการปฏิบัติงาน เป็นการบันทึกข้อมูลในการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบว่า การปฏิบัติงานในแต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์มีงานอะไรบ้าง มีปัญหาในการดำเนินงานอย่างไร และได้แก้ปัญหานั้นอย่างไรควรมีการลงชื่อผู้ปฏิบัติงานด้วย

ตัวอย่างแบบบันทึกการปฏิบัติงาน					
ว.ด.ป.	งานที่ปฏิบัติ	ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ/การแก้ไข	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้ตรวจงาน

3) การบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการใช้ในการกำหนดรายได้-รายจ่าย การจัดทำแผนงบประมาณและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างแบบบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย							
ว.ค.ป.	รายรับ	จำนวนเงิน		ว.ค.ป.	รายรับ	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.			บาท	สต.

ตัวอย่างแบบฟอร์มบัญชีเงินสด							
ว.ค.ป.	รายการ	รายรับ		รายจ่าย		คงเหลือ (บาท)	หมายเหตุ
		บาท	สต.	บาท	สต.		

ตัวอย่าง: การสรุปบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำปี.....						
ที่	เดือน	รายรับ (บาท)	รายจ่ายจำเป็น (บาท)	รายจ่ายไม่จำเป็น (บาท)	รายจ่ายอื่นๆ	เงินออม
1	มกราคม					
2	กุมภาพันธ์					
3	มีนาคม					
4	เมษายน					
5	พฤษภาคม					
6	มิถุนายน					
7	กรกฎาคม					
8	สิงหาคม					
9	กันยายน					
10	ตุลาคม					
11	พฤศจิกายน					
12	ธันวาคม					

8. ครูอธิบายภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย (Wisdom) คือ ความรู้ความชำนาญวิธีการหรือเทคโนโลยีที่มีการสืบทอดต่อกันมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน รวมทั้งงานสร้างสรรค์ของกลุ่มคนในชุมชนบนพื้นฐานวัฒนธรรม และสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม โดยสะท้อนความคิดและความคาดหวังของชุมชนนั้น ด้วยเป็นการแสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม มาตรฐานและคุณค่าของชุมชน อาจใช้ภาษาหรือไม่ใช้ภาษาหรือผสมผสานระหว่างใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษาเป็นสื่อ

9. ครูบอกประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มบุคคลในท้องถิ่น รวมถึงงานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีอยู่ในทุกภาคของประเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1) ภูมิปัญญาประเภทองค์ความรู้ของกลุ่มบุคคลท้องถิ่น เช่น การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม การผลิตผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร การผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ และการผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ หิน โลหะ แก้ว เซรามิก ดินเผา เครื่องหนัง เป็นต้น

2) ภูมิปัญญาประเภทงานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น เรื่องเล่าพื้นบ้าน กวีนิพนธ์พื้นบ้าน ปริศนาพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน ละครพื้นบ้าน จิตรกรรมพื้นบ้าน ประติมากรรมพื้นบ้าน หัตถกรรมพื้นบ้าน เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน เป็นต้น

ขั้นสรุปและการประเมินผล

10. ครูและผู้เรียนสรุปการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเป็นผู้ประกอบการ

11. สรุปเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้อีกครั้ง โดยวิธีถาม-ตอบและซักถามข้อสงสัย ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ และแบบประเมินตนเอง

รายการประเมิน	ดีมาก =9-10 คะแนน	ดี =7-8	พอใช้ =5-6	ปรับปรุง =ต่ำกว่า 5 คะแนน
1.การกล่าวนำ แนะนำตัว และเพื่อนร่วมงาน				
2.จุดประสงค์ในการทำงาน แหล่งข้อมูล วิธีการทำงาน				
3.ออกเสียง ชัดเจน ถูกต้อง				
4.น้ำเสียงเหมาะสม				
5.ตัวอย่างประกอบมีสื่อชัดเจน				
6.ลำดับความคิดได้ดี				
7.ท่าทางเหมาะสม				

แบบประเมินประสบการณ์พื้นฐานการเรียนรู้

ชื่อผู้เรียน	ประสบการณ์พื้นฐานการเรียนรู้			วิธีการเรียนรู้
	ความรู้	ทักษะ	ผลงาน	
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1.หนังสือเรียน วิชาธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์
- 2.รูปภาพ
- 3.กิจกรรมการเรียนการสอน
- 4.สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อ VDO และสื่อ PowerPoint
- 5.แบบประเมินผลการเรียนรู้

หลักฐาน

- 1.บันทึกการสอน
- 2.ใบเช็ครายชื่อ
- 3.แผนจัดการเรียนรู้
- 4.การตรวจประเมินผลงาน

การวัดผลและการประเมินผล

วิธีวัดผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. สังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. ตรวจกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้
5. ตรวจใบงาน
6. ตรวจแบบประเมินผลการเรียนรู้
7. การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เครื่องมือวัดผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. แบบประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยครู)
3. แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยผู้เรียน)
4. แบบประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้
5. แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
6. แบบประเมินผลการเรียนรู้
7. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยครูและผู้เรียน

ร่วมกันประเมิน

เกณฑ์การประเมินผล

1. เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล ต้องไม่มีช่องปรับปรุง
2. เกณฑ์ผ่านการประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (50 % ขึ้นไป)
3. เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (50% ขึ้นไป)
4. ตอบคำถามในกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้จึงจะถือว่าผ่าน
เกณฑ์การประเมิน มีเกณฑ์ 4 ระดับ คือ 4= ดีมาก, 3 = ดี, 2 = พอใช้ , 1= ควรปรับปรุง
5. กิจกรรมใบงาน เกณฑ์ผ่าน คือ 50%
6. แบบประเมินผลการเรียนรู้มีเกณฑ์ผ่าน 50%
7. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คะแนนขึ้นอยู่กับ

การประเมินตามสภาพจริง

กิจกรรมเสนอแนะ

- 1.ทำใบงาน
- 2.อ่านและทบทวนเนื้อหา

ใบงานที่ 9.2

เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจ

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง   ให้นำข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต/หนังสือพิมพ์/สิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ มา
คนละ 3 เรื่อง โดยปฏิบัติดังนี้

เรื่องที่ 1.....

อ้างอิงแหล่งที่มา.....

1.เรื่องที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

2.แนวคิดที่ได้จากการศึกษา.....

.....

เรื่องที่ 2.....

อ้างอิงแหล่งที่มา.....

1.เรื่องที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

2.แนวคิดที่ได้จากการศึกษา.....

.....

เรื่องที่ 3.....

อ้างอิงแหล่งที่มา.....

1.เรื่องที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

2.แนวคิดที่ได้จากการศึกษา.....

.....

ใบงานที่ 9.5

เรื่อง การวางแผนและการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้เลือกประกอบธุรกิจมา 1 ชนิด โดยให้วางแผนและดำเนินงานให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามตารางข้างนี้

การวางแผนและการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

♦ ความพอประมาณ	
♦ ความมีเหตุผล	
♦ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	
♦ เงื่อนไขความรู้	
♦ เงื่อนไขคุณธรรม	

